

prima instanță: Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău
Jud. Gh. V. Bîrnaz
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
M. Guzun, A. Nogai, Vl. Brașoveanu

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

președintele ședinței, judecătorul:

Ala Cobăneanu

judecătorii:

Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de Cebotariova Nina, Cebotariov Valeri

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri și s-a acordat termen apelanților pentru înlăturarea neajunsurilor

în pricina civilă la cererea depusă de Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri către Întreprinderea de Stat „Cadastru”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția Proprietăți Publice, Ministerul Finanțelor, intervenienți accesorii Darii Maria și Ursu Vasile privind repararea prejudiciului material și moral,

C O N S T A T Ă :

La 17 ianuarie 2013, Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri s - au adresat cu cerere de chemare în judecată către ÎS,, Cadastru”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția Proprietăți Publice, Ministerul Finanțelor, intervenienți accesorii Darii Maria și Ursu Vasile privind repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 13.06.1989 prin decizia Comitetului executiv Sovetski, or. Chișinău le-a fost repartizat apartamentul nr.16 din șos. Muncești, or. Chișinău.

Relevă că, la 17.12.1998 prin hotărârea nr.271 a Comisiei municipale de privatizare a fondului locativ a fost supus privatizării apartamentul nr.16 din șos. Muncești 788. Potrivit acestei hotărâri, proprietari ai imobilului respectiv au devenit Cebotariov Valeri (soțul), Cebotariova Nina (soția) și Cebotariov Veceslav (fiul).

Menționează că, la 26.01.1999 Cebotariov Valeri a semnat contractul de privatizare a apartamentului nr.16 situat în mun. Chișinău, sos. Muncești nr.788. Contractul dat a fost înregistrat la organul cadastral teritorial, confirmând astfel dreptul de proprietate.

Explică că, în perioada 02.08.1999 până la 25.03.2005 s-au aflat la munca peste hotarele Republicii Moldova, în Grecia.

Susține că, la începutul anului 2005 au fost înștiințați de către fiul lor Cebotariov Veceslav despre faptul că persoane necunoscute au înstrăinat apartamentul lor.

Indică că, au constat că apartamentul nominalizat începând cu 22.11.2004 a fost înstrăinat de mai multe ori, prin fals și uz de fals (inițial a fost falsificat buletinul de identitate al Cebotariov Valeri).

La 29.05.2013 au depus cerere de concretizare a acțiunii.

Solicită, încasarea în mod solidar, din contul ÎS,, Cadastru”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția Proprietăți Publice (Departamentul privatizării), Ministerul Finanțelor, intervenienți accesorii Darii Maria și Ursu Vasile prejudiciul material în sumă de 756 000 lei, prejudiciul moral 20000 euro, și cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 25.05.2016 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusa de către Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri către ÎS,, Cadastru”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția Proprietăți Publice, Ministerul Finanțelor, intervenienți accesorii Darii Maria și Ursu Vasile privind repararea prejudiciului material și moral, ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri s-au obligat apelanții să achite taxa de stat până la 12 iulie 2016, ora 12.00 (f.d. 63- 64) și să depună apelul motivat.

La 04 iulie 2016 Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a încheierii contestate și pronunțarea unei noi decizii prin care să fi scutiți de la plata taxei de stat.

Recurenții Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri în motivarea recursului au indicat că, încheierea nominalizată a fost emisă de către instanța ierarhic inferioară cu încălcarea legislației în vigoare, fiind aplicate incorect normele de drept material și procedural.

Totodată relevă că, sunt pensionari, nu sunt încadrați în câmpul muncii în legătură cu starea sănătății și vârsta înaintată, iar pensia pe care o primesc nu este suficientă nici pentru achitarea chiriei spațiului locativ din motiv că, nu dispun de un alt loc de trai.

Indică că, prin încheierea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 11.02.2013 au fost scutiți în temeiul art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă de la plata taxei de stat aferente examinării acțiunii declarate, anexând la materialele cauzei probe pertinente și admisibile, prin care se dovedește situația materială extrem de dificilă și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Menționează că, situația critică financiară s-a agravat în urma înstrăinării apartamentului în litigiu sunt nevoiți să locuiască cu chirie și nu dispun de careva surse financiare suplimentare.

Mai afirmă că, aceste circumstanțe au fost, de fapt constatate de organul de urmărire penală, care a intentat o cauză penală în legătură cu faptul înstrăinării apartamentului nr.16 din str. Muncești 788, mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele cauzei atestă faptul că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016 în termen, la 04 iulie 2016.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care se admite cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Colegiul reține că, în conformitate cu art. 85 al. (4) CPC, în funcție de situația

materială, persoana fizică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art. 4 al.(1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

S-a constatat că, Judecătoria Râșcani mun. Chișinău la primirea în procedură a acțiunii Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri cu privire repararea prejudiciului material și moral, prin încheierea din 11 februarie 2013 a dispus admiterea cererii reclamanților și i-a scutit de la plata taxei de stat (f.d.47 vol. I).

Ca temei de bază în încheierea menționată se face referire la faptul că Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri sunt pensionari, nu au un venit suplimentar, iar situația materială dificilă nu le permite achitarea taxei de stat în mărimea stabilită la înaintarea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 25.05.2016 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusa de către Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri către ÎS,, Cadastru”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția Proprietăți Publice, Ministerul Finanțelor, intervenienți accesorii Dariei Maria și Ursu Vasile privind repararea prejudiciului material și moral, ca fiind neîntemeiată (f.d.46-52 vol. II)

La 30.05.2016 Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 25.05.2016 (f.d 44-45 vol. II), completat la 01.07.2016 (f.d.109-118).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 16.06.2016 nu a dat curs cererii de apel, acordând termen de achitare a taxei de stat până la 12.07.2016 și depunerea apelului motivat. Copia încheierii fiind recepționată de apelanți la 01.07.2016 (f.d.100-101 vol. II).

Din materialele cauzei rezultă că, Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri în cererea de recurs depusă împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16.06.2016 au cerut scutirea de la plata taxei de stat invocând situația financiară precară, nefiind angajați în câmpul muncii, precum și faptul că sunt pensionari, ceea ce se confirmă prin legitimațiile nr.177590 din 28.12.2010, nr.171651 din 06.11.2008 (f.d.45-46, vol. I), iar careva venituri suplimentare nu au.

Colegiu reiterează că, în legătură cu starea sănătății și vârstei înaintată Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri nu pot fi angajați în câmpul muncii și nu dispun de un spațiu locativ care să le aparțină, or, din pensia pe care o primesc nu au posibilitatea să achite nici spațiul locativ închiriat, dar cu atât mai mult taxa de stat

pentru depunerea cererii de apel, ce constituie 17010 lei.

Tot în această ordine de idei, Colegiu remarcă faptul că, prin ordonanțele Comisariatului de Poliție sect. Botanica mun. Chișinău din 16.05.2011 Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri sunt recunoscuți în calitate de părți vătămate în cauza penală nr.2010036545 în legătură cu înstrăinarea ilegală a apartamentului nr. 16, str. Muncești, 788 mun. Chișinău de către o persoană neidentificată și cauzarea prin această infracțiune a prejudiciului material.

Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii, când restricția în cauză este impusă, cum ar fi – mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor-Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic - CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

În circumstanțele date, rezultă că există temeuri de scutire a recurenților-apelanților de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Ba mai mult, având în vedere că reclamantii Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri la înaintarea acțiunii în instanța de judecată au fost deja scutiți de la plata taxei de stat, reieșind din premisele principiului egalității armelor apelantului, la rândul său, la depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, beneficiază de dreptul de a solicita scutirea de la plata taxei de stat.

Or, în conformitate cu art. 26 al. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, instanța de

recurs consideră posibil de a-i scuti pe recurenții-apelanții Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri de la plata taxei de stat pentru cererea de apel.

De asemeni se va lua în considerație și faptul că apelanții Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri s-au conformat indicațiilor instanței de apel și au depus cererea de apel motivat la 01.07.2016, în termenul acordat (f.d.109-118).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 85 al. (4) CPC pentru scutirea recurenților – apelaților de la plata taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016 și de a emite o nouă încheiere, prin care îi scutește pe Nina Cebotariova și Valeri Cebotariov de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În conformitate cu art. 427 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri către Întreprinderea de Stat „Cadastru”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția Proprietăți Publice, Ministerul Finanțelor, intervenienți accesorii Darii Maria și Ursu Vasile privind repararea prejudiciului material și moral și se emite o nouă încheiere prin care:

Se admite cererea privind scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel depusă de Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri,

Se scutește Cebotariova Nina și Cebotariov Valeri de la plata taxei de stat pentru declararea apelului.

Pricina civilă, se remite în Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul:

Ala Cobăneanu

Judecătorii:

Ion Druță

Nicolae Craiu